

מדריכות כמו אימהות

כשהן יושבות בכיתה, הן נראות כמו כל תלמידה רגילה של המכללה. בשיעורים הן באמת תלמידות לכל דבר, אבל כבר בהפסקות רואים שהן נושאות עליהן עול כבד. במקום לשבת ולפטפט עם חברות, הן קופצות לבניין הפנימייה, כדי לבקר את הבנות 'שלהן'. אחרי הלימודים הן אינן חופשיות ליהנות מכל ההווי של בנות בגילן. יש להן ילדים בבית, ילדות ליתר דיוק, ולא בבית אלא בבניין הפנימייה של בנות צ'רנוביל.

שרי וחני, שטרני ושרית, הן חלק מארבע-עשרה תלמידות של המכללה שנטלו על עצמן את התפקיד האחראי לשמש מדריכות לילדות שמגיעות לארץ במסגרת פרויקט 'צרנוביל', של צעירי-אגודת-חב"ד. הילדות מתגוררות

הן באות לאסיפת הורים ומשוחחות עם המורה על הילדה

- הן דואגות להשאיר לה לפעמים סוכרייה עם פתק, ולחגוג לה יום-הולדת • כי המדריכות שלילדות פרויקט צ'רנוביל מתפקדות בעבורן גם כאבא, גם כאימא וגם כאחות בוגרת שאפשר לדבר איתה על הכול • והן גם תלמידות מכללה, שצריכות ללמוד, לעשות שיעורים ולהיבחן

מאת **זהבה ינקוביץ ואסתי גולדשמיד**

צילומים: יהודית מלוב

בשני בנייני פנימייה שהועמדו על-ידי "בית-רבקה" לשירות הפרוייקט, והמדריכות נמצאות איתן כמעט לאורך כל היממה.

הילדות עלו במשך השנים מצ'רנוביל וסביבותיה, מקומות שנפגעו מהנשורת הרדיואקטיבית שהתפזרה כתוצאה

האפשרות לשלב בהצלחה לימודים במכללה לצד הדרכה בפרוייקט.

היום אינו נגמר

בהפסקות הן קופצות לפנימייה, לבקר את הבנות שלומדות באולפן או לקבל את פני הבנות ששבות מבית-הספר היסודי

הבסיסיים הן זקוקות להרבה חום ואהבה, ובעצם אנו ממלאות בעבורן את כל הפונקציות - גם אבא, גם אימא וגם אחות גדולה ובוגרת שאפשר לשפוך לפנייה את כל הבעיות שמעיקות על הלב."

הילדות חשות, כמוכן, בהשקעה הרבה של המדריכות, באהבה ובמסירות אל כל ילדה וילדה, ומחזירות למדריכות יחס חם ואוהב.

בשעות הערב מקיימות המדריכות בהילדות דיונים בבעיות שהתעוררו במשך היום ומנסות יחד למצוא דרכי פתרון וייעול.

וגם בלילה, לאחר שהילדות כבר ישנות, אינן המדריכות יכולות להתפנות לעצמן. באופן טבעי הן כבר עייפות, לאחר יום ארוך שעבר עליהן, אך הן לא מוותרות על שום מטלה לימודית, לימוד חת"ת ורמב"ם, ועל פעילויות לגיבוש הצוות לתועלת הילדות.

ליד מיטת הילדה

ילדות צ'רנוביל אינן מוגדרות חולות, חלילה, אבל הן חלשות יותר ומערכת החיסון שלהן פגיעה ורגישה יותר. שפעת קלה יכולה להידרדר במהירות עד כדי צורך באשפוז. רק לאחר תקופה ארוכה בארץ, והודות לתזונה מתאימה ולטיפול מסור, מצליח גופן להתאושש מהשפעות הקרינה ומהמחסור בתזונה בריאה שממנו סבלו.

כשילדה נזקקת לאשפוז, המדריכות עושות משמרות ונמצאות איתה כל הזמן. "זה לא קל לשהות בבית-רפואה ימים רצופים עם חניכה חולה, כשאת נמצאת בשיאה של תקופת המבחנים, ושאר הקבוצה רוצה את תשומת לבך כרגיל ודורשת ממך עבודה מסביב לשעון", כך מתארת שרית, מדריכה בפרוייקט, את הקשיים.

מה נתון למדריכות את הדחף לקחת על עצמן פרוייקט רציני וכה מחייב שמשולב בלימודים? חני, אחת המדריכות, מסבירה: "פרוייקט צ'רנוביל הוא שליחות, דורש נתינה. הבנות בפרוייקט זקוקות להרבה אהבה ויחס חם. אנו נדרשות להקריב ולתרום הרבה מעצמנו. אנו מעניקות להן מה שהחסירו במשך השנים בצד החינוכי וגם צידה לעתיד. אנו משתדלות לתרום להן גם בצד החווייתי. זה אתגר, וההשקעה בבנות גם מניבה פירות. כשנותנים, מקבלים הרבה בחזרה."

הפרוייקט ללא ספק אינו קל, והגעועים מעיקים. יש מדריכות שבינתן קרוב לפנימייה, והן יכולות לחזור לביתן מידי שבוע, ביום החופשי שניתן להן, המדריכות הגרות רחוק נאלצות לעשות זאת אחת

עשר שנים, כאלפיים ילדים

הקבוצה הראשונה של הילדים שהועלתה לארץ בפרוייקט צ'רנוביל הגיעה לכפר-חב"ד במנחם-אב תש"ן, מספר הרב יצחק הר-צבי, מנהל המוסד לילדי צ'רנוביל. את הפרוייקט חסר-התקדים הובילו הרב שמואל חפר, יו"ר "בית רבקה", והרב יוסף-יצחק אהרונוב, יו"ר צעירי-חב"ד. כיום, עשר שנים אחרי, כבר הגיעו במסגרת הפרוייקט 1,950 ילדים, בחמישים ואחת קבוצות. הילדים מתחלקים כמעט שווה לבנים ולבנות.

מדי חודש לערך מגיעה לארץ קבוצה חדשה. הבנות לומדות זמן-מה באולפן, כשמדריכה מיוחדת לקבוצות חדשות קולטת ומלווה אותן. לאחר מכן הן נכנסות לקבוצת גיל מתאימה. מציאות זו יוצרת קושי מסויים למדריכות, שכן הקבוצה אינה קבועה. יש כל הזמן כניסה ויציאה של חניכות.

המדריכות נקבעות על פי גיל הילדות. יש גילאים מבוגרים יותר, הדורשים מדריכה מבוגרת יותר. הנהלת הפרוייקט משתדלת, שקבוצה לא תמנה יותר מעשר חניכות למדריכה אחת. המדריכות בדרך כלל מדריכות בפרוייקט שנתיים. יש מדריכות שעוזבות עקב קשיים שונים או מתחתנות, אך יש שמדריכות כבר שלוש שנים.

מטרת הפרוייקט היא הצלת נפשות, אך חשובים לא פחות הם אלמנטים רגשיים ונפשיים. חשוב שהילד לא יתמוטט רגשית בעקבות הניתוק מהבית. לכך דואגות המדריכות. לעיתים מתברר שהילד לא מסוגל לעמוד בכך והוא נאלץ לשוב לרוסיה.

הילדים מודרכים בפרוייקט עד שהוריהם עולים ארצה. מדריכות חשות לעיתים תחושת החמצה כשילד עוזב את הפרוייקט, אולם הרבי (בשיחת הקודש בפרשת תולדות ה'תנש"א) התבטא, שיש לילדים שייכות תמידית עם חב"ד ובוודאי יתגלה הדבר בהמשך גם בפועל.

מהפיצוץ בכור האטומי. הן נמצאות בארץ לבד, ללא משפחתן שנשארה מאחור. ברור שהן זקוקות ליחס אישי ולתשומת לב מרובה, יותר מילדות רגילות בנות גילן. את התפקיד הזה, לתת ולהעניק לבנות ללא גבול, לקחו על עצמן המדריכות. הן משתדלות לפצות אותן על היעדרותה של המשפחה הקרובה.

המדריכות הללו משלבות לימודים במכללה עם הדרכה בפרוייקט, וזאת נוסף על שאר החובות והמטלות שיש לבנות בגילן. בין הלימודים, הכנת העבודות, מסירת השיעורים והבחינות, הן מוצאות את הזמן להקדיש מעצמן לילדות.

מרכזת ההדרכה היא תמי מכפר-חב"ד, המלווה את הפרוייקט מראשית לימודיה במכללה. היא משמשת מודל לחיקוי על

בכפר-חב"ד, שם הן לומדות עם בנות הכפר. אחר הצהרים גם הוא אינו פנוי. המדריכות אינן יכולות להתעסק בענייניהן ולא לנוח מיום הלימודים המעייף שעבר עליהן. הן יושבות עם הילדות, מכינות איתן שיעורי בית, משחקות איתן, משוחחות על היום שעבר ומקדישות להן תשומת לב מלאה, כאילו ישבו וחיכו כל היום לבואן.

שרי, אחת המדריכות, מפרטת: "אנחנו מתפקדות כמעט כמו אימהות. למשל, לחגוג לילדה יום הולדת. וכשיש אסיפות הורים, אנחנו באות לפגישה עם המורה. אנו מנהלות המון שיחות אישיות, ולפעמים דואגות לשים לילדה פתק בצירוף סוכרייה. אל תשכחו שהבנות נמצאות כאן לבד, וחוץ מהצרכים

